

Ιωάννινα, 23 Οκτωβρίου 2017

Ομιλία Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης στο Περιφερειακό Συνέδριο Ηπείρου

«Επιχειρηματικότητα, Επενδύσεις, Τουρισμός και Αναπτυξιακή Πολιτική»

Κύριε Περιφερειάρχη, Δήμαρχοι, Κυρίες και Κύριοι,

Είμαστε σήμερα εδώ για το πέμπτο Συνέδριο ιδιαίτερα για την Ανάπτυξη της Περιφέρειας Ηπείρου που γίνεται στα πλαίσια εκπόνησης και εξειδίκευσης της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2021 για την οικονομία της χώρας μας.

Πρώτα απ' όλα δύο λόγια για το σφυγμό της οικονομίας, η οποία σταθερά βελτιώνεται στη σωστή κατεύθυνση που δεν είναι άλλη από αυτή των παραγωγικών επενδύσεων.

Και θέλω να το τονίσω αυτό γιατί το 2017 είναι το πρώτο πραγματικό έτος βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Σήμερα, η οικονομία όχι μόνον βρίσκεται εκτός κινδύνου και έχει εισέλθει σε τροχιά ανάκαμψης με εφικτό τον ετήσιο στόχο για 1,8%, αλλά βασίζεται στην αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων, την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων και την τόνωση των εξαγωγών.

Το α' επτάμηνο 2017 οι ξένες άμεσες επενδύσεις κατέγραφαν ετήσια άνοδο 161%.

Μάλιστα, η τρέχουσα ανάκαμψη δεν αφορά μόνον τον τουρισμό, τη βιομηχανία ή τις εξαγωγές, αλλά περιλαμβάνει επίσης κλάδους που μέχρι πρότινος υποφέρανε εξαιτίας της δημοσιονομικής και εισοδηματικής λιτότητας, όπως είναι οι κατασκευές, το εμπόριο ή άλλες υπηρεσίες.

Με συνέπεια τη δημιουργία 260.000 καθαρών θέσεων απασχόλησης στο διάστημα αυτής της διακυβέρνησης, εκ των οποίων το 55% φέτος, και τη μείωση της ανεργίας κατά 5.5 ποσοστιαίες μονάδες.

Κυρίως, όμως, αφορά την βελτίωση του οικονομικού κλίματος το οποίο μεταξύ α' και γ' τριμήνου 2017 έχει βελτιωθεί κατά 18,5% σύμφωνα με την ICAP.

Αντίστοιχα, ο Δείκτης Υπεύθυνων Προμηθειών (PMI) της μεταποίησης μεταξύ Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου 2017 αυξήθηκε 13,3%, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης βελτιώθηκε 23%, ενώ στο ίδιο διάστημα οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία και τις κατασκευές αυξήθηκαν 9,4% και 17,4% αντίστοιχα.

Ειδικότερα, τα πιο πρόσφατα στοιχεία για την βιομηχανική παραγωγή, την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα, το λιανικό εμπόριο, τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (με τις βιομηχανικές εξαγωγές να κυριαρχούν), τις τουριστικές εισροές και την

μείωση της ανεργίας μαρτυρούν την ενίσχυση και τη διάχυση της οικονομικής επέκτασης.

Τα ιδιωτικά χρέη μειώνονται σταδιακά, οι ιδιωτικές καταθέσεις αυξάνονται, οι συναλλαγές στη διατραπεζική αγορά πληθαίνουν και οι συνθήκες ρευστότητας για τις εγχώριες τράπεζες βελτιώνονται, με συνέπεια ο δανεισμός τους από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας ELA να έχει μειωθεί κατά 15 δις στους πρώτους 9 μήνες του έτους και κατά 58 δις από τον Ιούνιο του 2015.

Επίσης, το κόστος δανεισμού του ιδιωτικού τομέα μειώνεται αργά αλλά σταθερά και οι εκδόσεις εταιρικών ομολόγων υπερβαίνουν στο α' 7μηνο 2017 τα 600 εκατ. με πρόβλεψη έτους πάνω από 1 δις.

Ενδεικτικά της μεγάλης επιχειρηματικής κινητικότητας που σημειώνεται φέτος είναι :

(α) τα υπερδιπλάσια κεφάλαια απ' ό τι στο σύνολο του 2016 που έχουν ως σήμερα (Σεπτέμβριος) δαπανήσει οι εταιρίες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία,
(β) η σταθερή αύξηση των επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων από 0,23% του ΑΕΠ το 2011, σε 0,32% το 2015 και 0,41% το 2016.

Τέλος, παρά τα υπαρκτά προβλήματα, βελτίωση σημειώνεται τόσο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όσο και στην αγορά εργασίας όπως παραδέχονται αντίστοιχα οι τελευταίες εκθέσεις της ΓΣΕΒΕΕ και της ΓΣΕΕ, ενώ σημαντικά ενισχυμένη είναι η διάθεση για Συγχωνεύσεις και Εξαγορές στην Ελλάδα, σύμφωνα με την Ernst & Young.

Εδώ, λοιπόν, δεν έχουμε να κάνουμε ούτε με μία αργή και προβληματική ανάκαμψη (ΣΕΒ), ούτε με «μικτές τάσεις στην οικονομία» (ΕΣΕΕ), αλλά με μία γενικευμένη πρόοδο η οποία βεβαίως δεν συντελείται μόνη της.

Είναι προϊόν τόσο των προσπαθειών των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν το νέο παραγωγικό περιβάλλον, όσο και της κυβερνητικής πολιτικής για ρεαλιστικές και ισορροπημένες μεταρρυθμίσεις που να το καθιστούν περισσότερο ανταγωνιστικό.

Γιατί αντίθετα απ' ό τι προβλήθηκε πρόσφατα ως «κατάρρευση της ανταγωνιστικότητας» στην Ελλάδα με αφορμή την έκθεση του WorldEconomicForum, έχουμε εμφανή βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας με τον ΟΟΣΑ και την ΕΕ να αναγορεύουν την Ελλάδα σε πρωταθλήτρια προσαρμογής και μεταρρυθμίσεων διεθνώς.

Εξ ου και η ανάκτηση της εμπιστοσύνης των θεσμών, των αγορών και των επενδυτών έναντι της χώρας, η αύξηση εξαγωγών και επενδύσεων και η εκτίναξη των κερδών των εισηγμένων επιχειρήσεων κατά 25,5% το α' εξάμηνο 2017 !

Οι πρόσφατες δηλώσεις του Αμερικανού προέδρου Τράμπ ότι «η Ελλάδα είναι ελκυστικός επενδυτικά τόπος», όπως και μερικών από τους σκληρότερους εκπροσώπους των Θεσμών όπως ο Ντάισελμπλουμ και ο Σόιμπλε για το ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται στον σωστό δρόμο, έχει ανακτήσει την εμπιστοσύνη, θα κλείσει την 3^η αξιολόγηση και θα ολοκληρώσει έγκαιρα το Πρόγραμμα τον

Αύγουστο του 2018, είναι χαρακτηριστικές της μεγάλης αλλαγής που έχει συντελεστεί στην ελληνική οικονομία.

Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται εκθέσεις μεγάλων διεθνών χρηματοπιστωτικών φορέων όπως οι GoldmanSachs και BlackRock που συνιστούν επενδύσεις στην Ελλάδα.

Η επενδυτική αυτή αναγέννηση αποτελεί μία επιβεβαίωση της νέας Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής (ΕΑΣ) που ακολουθεί η κυβέρνηση με πυξίδα ένα νέο παραγωγικό πρότυπο.

Το νέο παραγωγικό υπόδειγμα βασίζεται σε: επενδύσεις, εξαγωγές, καινοτομικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ψηφιακή εκπαίδευση και απορρόφηση ανέργων μέσω προγραμμάτων ενεργητικής απασχόλησης.

Βασίζεται στο υψηλής εξειδίκευσης εργατικό δυναμικό και στις παραγωγικές επενδύσεις σε τομείς με υψηλή εξωστρέφεια, ροπή στην καινοτομία, τις νέες τεχνολογίες, και σε διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα ικανά να εντάξουν τους παραγωγούς τους σε ευρύτερες αλυσίδες αξίας.

Η προσέλκυση επενδύσεων και η τόνωση των εξαγωγών αφορούν πρωτίστως τις μεγάλες επιχειρηματικές μονάδες, ενώ αντίθετα τα κίνητρα για τη καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και την ψηφιακή κατάρτιση σε προγράμματα απασχόλησης αφορούν κυρίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους ανέργους.

Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται η ενεργοποίηση του συνόλου της οικονομίας, ώστε στο προϊόν της ανάπτυξης να συμμετέχει όλη η κοινωνία.

Στρατηγικός στόχος της νέας αναπτυξιακής πολιτικής είναι η προσέλκυση επενδύσεων και η ταχύτερη απορρόφηση της ανεργίας με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των πολιτών, ώστε να ανακοπεί η έξοδος εγκεφάλων από τη χώρα (brain drain).

Με έμφαση στην ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας και των δυναμικών, καινοτόμων και εξωστρεφών μικρομεσαίων επιχειρήσεων η ΕΑΣ επιχειρεί :

- Να προχωρήσουμε σε φορολογικές ελαφρύνσεις, όταν δημιουργηθεί το δημοσιονομικό περιθώριο.
- Να ρυθμιστούν τα ληξιπρόθεσμα ιδιωτικά χρέη με τον εξωδικαστικό μηχανισμό για να τονωθεί η ζήτηση.
- Να περιοριστούν τα «κόκκινα δάνεια» ώστε να αποδεσμευτεί ρευστότητα από το τραπεζικό σύστημα.
- Να ιδρυθεί και να λειτουργήσει τάχιστα η Αναπτυξιακή Τράπεζα προκειμένου να χρηματοδοτήσει με συμβολική κερδοφορία σειρά επενδυτικών σχεδίων κυρίως ΜΜΕ που διαφορετικά θα έμεναν στο ράφι.
- Να εκπαιδεύσει ψηφιακά και να απορροφήσει ανέργους σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα μέσω προγραμμάτων ενεργητικής απασχόλησης ενισχύοντας έτσι ζήτηση και προσφορά, και
- Τέλος, να απλοποιήσει ουσιαστικά τις διαδικασίες σύστασης επιχειρήσεων και αδειοδότησης.

Πέρα από τους στόχους, ο κοινωνικός χαρακτήρας της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής αποτυπώνεται και στα μέσα που αναπτύσσει όπως είναι :

- η ταχεία απορρόφηση χρηματοδοτικών πόρων από τις EBRD, EIB κ.α. για κοινωνικές υποδομές, κατάρτιση προσωπικού και τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος,
- η άσκηση πολιτικών κοινωνικής προστασίας και η λήψη μέτρων κοινωνικής αλληλεγγύης (επιδόματα κλπ)
- η θεσμοθέτηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της κοινωνικής και συνεταιριστικής οικονομίας,
- ο προσανατολισμός του Αναπτυξιακού Νόμου στις ΜΜΕ με οδηγό την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα, τις συμπράξεις, τις συστάδες επιχειρήσεων και την εξωστρέφεια,
- η παροχή νέων χρηματοδοτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ κυρίως από την ίδρυση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, και τέλος
- η άσκηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Πρέπει, ωστόσο, η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας να περνά από την ξεχωριστή και ιδιαίτερη ανάπτυξη κάθε περιφέρειας της χώρας.

Δεν έχει, δηλαδή, μόνον εθνικό ορίζοντα και σχεδιασμό αλλά βασίζεται στην περιφερειακή εξειδίκευση και προγραμματισμό.

Αυτό σημαίνει πως η Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης θα προσαρμόζεται και θα εξειδικεύεται κάθε φορά ανά περιφέρεια και περιοχή αναλόγως των τοπικών αναγκών και δυνατοτήτων.

Και το καθήκον αυτό δεν αφορά μόνον το υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, ή κάποιο διυπουργικό όργανο, αλλά τους ίδιους τους κοινωνικούς και επαγγελματικούς φορείς της περιοχής οι οποίοι ως άμεσοι γνώστες των προβλημάτων και σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα των Δήμων, της Περιφέρειας και της Πολιτείας θα προτείνουν κατάλληλες και εφικτές οικονομικά λύσεις για την αντιμετώπισή τους.

Αποτελεί, δηλαδή, ένα δύσκολο έργο το οποίο μόνον με την κινητοποίηση των ζωντανών δυνάμεων της ίδιας της τοπικής κοινωνίας μπορεί να επιτύχει.

Περίληπτικά για την περίπτωση της Περιφέρειας Ηπείρου, από την ανάλυση της κατανομής της ΑΠΑ, προκύπτει ότι η Περιφέρεια Ηπείρου βασίζεται κυρίως στη γεωργία/κτηνοτροφία, την αγροδιατροφή, το εμπόριο, τον τουρισμό και τις λοιπές υπηρεσίες υγείας - εκπαίδευσης - δημόσιας διοίκησης.

Η Περιφέρεια Ηπείρου έχει ένα από τα χαμηλότερα κατά κεφαλή εισοδήματα και ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας (25,4%).

Αυτά είναι ανησυχητικά δείγματα για την οικονομική υγεία της Περιφέρειας τα οποία λαμβάνουμε πολύ σοβαρά υπόψη, καθώς διακηρυγμένος στόχος της ΕΑΣ είναι η μείωση των εισοδηματικών και περιφερειακών ανισοτήτων με την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου εθνικά και περιφερειακά.

Η Πολιτεία ενισχύει χρηματοδοτικά τις επενδύσεις στη Περιφέρεια κυρίως μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου και του ΕΣΠΑ προσπαθώντας να τις προσανατολίσει σε νέες καινοτόμες, εξωστρεφείς, ανταγωνιστικές και βιώσιμες δραστηριότητες.

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων, Λότης Λαμπριανίδης που είναι μαζί μας ως αρμόδιος του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου, θα μας παρουσιάσει περισσότερες λεπτομέρειες.

Όπως επίσης ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης, θα παρουσιάσει τα επενδυτικά εργαλεία των προγραμμάτων ΕΣΠΑ τα χρηματοδοτικά προγράμματα των Ευρωπαϊκών ιδρυμάτων και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Η Ήπειρος αν και είναι μια από τις φτωχότερες περιφέρειες, όμως διαθέτει σημαντικό φυσικό πλούτο, επιστημονικό δυναμικό και περιθώρια ανάπτυξης.

Για να τα εκμεταλλευτούμε πρέπει να αντιμετωπίσουμε τις αδυναμίες όπως :

- την χαμηλή επιχειρηματικότητα, καινοτομική δράση και εξωστρέφεια,
- την ελάχιστη συμμετοχή των επιχειρήσεων με επενδύσεις στην έρευνα,
- την ανεπαρκή υποδομή στις μεταφορές (βλ οδική διασύνδεση με την Νότια Ελλάδα, σιδηρόδρομο, αεροδρόμιο),
- τις ελλείψεις σε τουριστικές υποδομές, καθώς επίσης
- την χαμηλή συνεργασία ανάμεσα σε τοπικούς φορείς και επιχειρήσεις.

Η εξειδίκευση της Περιφέρειας είναι η φυτική και ζωική παραγωγή που είναι και ο μόνος τομέας με μεγάλο μερίδιο στην απασχόληση και (μαζί με τον κλάδο των χημικών και πλαστικών) με σημαντικές εξαγωγές, οι υδατοκαλλιέργειες, η βιομηχανία τροφίμων - ποτών και η δασοκομία - υλοτομία.

Μικρή είναι η εξειδίκευση σε κατασκευές, εμπόριο και τουρισμό, μεταφορές και logistics.

Τα πολλά και ισχυρά ακαδημαϊκά της ιδρύματα και ερευνητικά ινστιτούτα έχουν πολύ μικρή σύνδεση με τον ιδιωτικό τομέα και την βιομηχανία, και αυτό δείχνει τις μεγάλες δυνατότητες που υπάρχουν για την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων πέραν του χώρου της πληροφορικής και τις αντίστοιχες εταιρείες που στεγάζονται στο Τεχνολογικό Πάρκο Ηπείρου.

Η σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή πρέπει να έχει ως κύριο πεδίο δράσης την αγροδιατροφή η οποία αποτελεί και τη βασική εξειδίκευση της Περιφέρειας.

Οι ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες της Ηπείρου δίνουν τη δυνατότητα για την διερεύνηση δεκάδων δυνατοτήτων ανάπτυξης νέων προϊόντων τόσο στον τομέα των φυτικών προϊόντων όσο και της κτηνοτροφίας.

Ειδικά στην περίπτωση της φυτικής παραγωγής είναι αναγκαία από τα ευρήματα, η υποστήριξη του συνόλου της αλυσίδας αξίας λόγω της περιορισμένης επεξεργασίας και τυποποίησης των νωπών φυτικών προϊόντων.

Επιπλέον, στον πολλά υποσχόμενο τομέα της υγείας μπορούν να υπάρξουν δράσεις στο χώρο των νέων φαρμάκων, της περίθαλψης, και του ιατρικού τουρισμού.

Αντίστοιχη έρευνα και ανάπτυξη νέων ιδεών και υπηρεσιών μπορεί να συμβάλει στην περίπτωση της διασύνδεσης του τουρισμού, του πολιτισμού, του περιβάλλοντος και της δημιουργικής βιομηχανίας φτιάχνοντας με αυτό τον τρόπο ένα νέο πλέγμα ανταγωνιστικών προϊόντων στην Ήπειρο.

Όλες οι κατηγορίες εναλλακτικού τουρισμού που μπορεί να μιλήσει για αυτές η Υπουργός Τουρισμού έχουν εφαρμογή και δυνατότητες επιτυχίας.

Η δημιουργία διεθνών οργανωμένων συνεργασιών και αντίστοιχων ερευνητικών και τεχνολογικών συστάδων επιχειρήσεων και η ενίσχυση της νέας και νεανικής επιχειρηματικότητας σε όλους τους τομείς αλλά ιδιαίτερα στους χώρους των νέων τεχνολογιών θα συμβάλλουν σημαντικά στη διαμόρφωση του νέου παραγωγικού μοντέλου της Περιφέρειας.

Και στην προσπάθεια αυτή για την αναπτυξιακή της άνοιξη θα έχει την αμέριστη συμπαράσταση και χρηματοδοτική ενίσχυση της Πολιτείας.

Σας ευχαριστώ.